

Trajni predmet hrepenenja

Vladimir Habjan

Si predstavljate mladega fantiča, kako z Rodeža zasanjano gleda na zasnežene Grintovce v daljavi? Toliko časa in s tako hvaležnostjo, da so mu postali trajni "predmet hrepenenja". Oče mu je obljubil, da bodo po drugi vojni vsi skupaj odšli na Triglav. A ko je bilo vojne konec, je zaman čakal obljubljenе hoje, saj so bili starši zasuti z obveznostmi. Leta pa so tekla, dočakal je maturo, njegov ravnatelj, sam Tine Orel, dolgoletni urednik in publicist, pa mu je še podpihoval staro pričakovanje, zdaj že hrepenenje – po gorah, seveda. Takrat je sklenil, da je čas dozorel. A ni imel ničesar, še nahrbtnika ne, kje neki čevlje. Do Triglava je bilo daleč, pa se je odločil za bližnje Grintovce. Če ni bilo čevljev, pa pač brez. In jih je prehodil bos po vsem grušču in julijskih snežiščih. Vrnil se je popolnoma obtolčen, vendar neizmerno srečen.

Tako nam v osrednjem intervjuju pripoveduje akademik, dr. Matjaž Kmecl, naš tokratni sogovornik. Kot slavnostni govornik je bil prisoten na akademiji ob 120-letnici planinskega društva Kamnik, kar je bila seveda idealna priložnost za pogovor. Iskrive misli, zanimiva razmišljanja in celo paleta podatkov je navedel v tem govoru in intervjuju. Kmecl zase pravi, da ga je zmeraj, ko se je odpravljal v hribe, napolnil prelep občutek, kot da odhaja na nekakšno osvobojeno ozemlje: "Kot da ostajata vsa vsakodnevna rutina in krama daleč za menoj, spodaj v čadasti dolini, z vsemi družbenimi, moralnimi in drugimi krizami vred, z vsemi aferami in tajkuni, z vsemi prepiri med sindikati in vlado. Imel sem zmeraj sicer nekaj dezertersko slabe vesti, ampak potem sem vse to odslužil, ko sem se očiščen vrnil s tega svojega osvobojenega ozemlja. Priznam, preprosto, otročje; mogoče tudi poceni, toda tako je bilo."

Osvobojeno ozemlje je po Kmeclu tudi kraj, kjer si – nekako po kugyjevsko – nabiramo prijazne spomine za stara leta. Naj mi bo dovoljeno iztrgati še drugi odlomek iz govora na akademiji, da ne bi (prehitro) poniknil v pozabo. Takole pravi: "In za stara leta sem si pripravljaj velikansko zalogo nostalgije, album ljubih podob. Ne primerjam se z nikomer, bog varji, preprost šodrovec sem, toda mogoče se kdo spomni zgodb o starem Kugyju, ki je kot starec živel v Ovčji vasi: nikamor ni več mogel, mogoče na kak kratek sprehod, toda neprestano, če se je le dalo, je zrl gor v visoke gore, od koder so se mu prikazovali nešteti ljubi spomini. Zanj je bilo tam, na tistem osvobojenem ozemlju, varno in za zmeraj, vsaj za ves njegov življenjski vek, spravljen nekdanje najlepše. Kadar je to nekdanje najlepše sklenil popisovati, pa se mu je sproti spreminjalo v poezijo; saj se ve – bil je 'poet Julijcev'. Vsak izmed nas je vsaj malo Kugyja, v vsakomer spominsko gnezdi neizmerno lepa zbirka podob, nekakšno bistvo tistega, po kar smo hodili v hribe, pa če smo hodili junija gledat neboglasnice ali malo pozneje kamniške ivanjščice ali jeseni zlato macesnovje. Sploh ni potrebna velika filozofija, preprosto je. Miha Potočnik je isto reč z nekoliko grenkobe imenoval 'posušeni rožmarin'."

Uživam v intervjujih, kjer je sogovornik bogat v odgovorih. Ki pove tako, da si oblizneš prste, ko prebereš napisane vrstice. Ki ti da vedeti, da se gore niso začele ne s tabo ne s kom drugim, da niso važni ne rekordi ne težavnost preplezanih smeri, da obstaja v gorah celo erotika (kje je to, boste morali poiskati v pogovoru). Kjer začutiš veliko znanja, talenta in izkušenj, obenem pa neizmerno skromnost.

Revija je bogata toliko, kolikor vam imamo povedati. Upam, da vam bo branje (intervjuja in tudi ostalega) ravno tako v užitek, kot je bil meni pogovor z dr. Kmeclom. In želim vam, da bi imeli na stara leta na voljo neizmerno lepo zbirko podob, ki vam jih bo prinašal Planinski vestnik ...